

**Ono što niste znali o skrivenim
problemima sa vidom
kod vaših mališana**

RANE GODINE SU **PRESUDNE ZA DOBAR VID**

Dugogodišnja predanost najmodernijim principima savremene oftalmologije i visok nivo očne hirurgije, svrstali su "Sveti Vid" u red referentnih ustanova u svetu. Naše dugododišnje iskustvo pokazuje sjajne rezultate u postizanju bolje vidne oštchine, odnosno smanjenju slabovidosti kod dece.

Za postignute rezultate u dečjoj oftalmologiji "Sveti Vid" je nedavno dobio još jedno veliko priznanje za rezultate na polju refraktivne hirurgije i hirurgije katarakte, koje mu je uručeno na Kongresu Evropskom oftalmološkog udruženja za kataraktu i refraktivnu hirurgiju.

Preduzeli ste sve mere da svom detetu obezbedite normalan rast i razvoj, da ga uključite u kolektiv, obezbedite igraonice i svu ljubav i pažnju.

Sada kada ste zakazali časove tenisa, fudbala ili košarke, u nameri da se dete pravilno psihofizički razvija i socijalizuje na pravi način, primećujete da se povlači u sebe, da je nesigurno i nespretno!? Vaš mališan takođe nai-lazi na problem, gubi pažnju, na završava zadatke... Uz sve optužbe sredine, niste ni pomislili da dete nema ni motornih, ni psihičkih smetnji, već da jednostavno ne vidi dobro.

Neverica. Kako je moguće? Pre odluke o uključivanju u sportske aktivnosti, obavili

ste oftalmološki pregled. Doduše, kratko je trajao, ali vam je rečeno da je sa detetovim vidom sve u redu. Zapravo, niste dobili pravu informaciju.

Ovakvih primera, nažalost, ima mnogo. Gde je greška, pita se većina roditelja?

Pregled malog deteta predškolskog uzrasta često se radi veoma površno, bez detaljnijih pretraga, zadržavanja i traganja za bitnim stvarima. Međutim, ova procedura kod dece predškolskog uzrasta treba da bude mnogo zahtevnija nego kod odraslih osoba, zato što se ne zasniva na subjektivnom iskazu, već na stvarnim, objektivnim pokazateljima potencijalnih smetnji za razvoj vida. Stoga je odgovornost i lekara i porodice ovde veća.

NAJČEŠĆE SMETNJE SA VIDOM KOD PREDŠKOLSKE DECE?

Najčešće smetnje su, na sreću, i najlakše za rešavanje. Stoga ih ne smatramo velikim problemom u dečjem uzrastu. To su razrokost (skretanje očiju – strabizam) i greške refrak-

Piše dr **Marina Dragović**
Spec. bolnica "Sveti Vid"

cije, odnosno dioptrija. Kada se rano reaguje, a to znači već sa nekoliko meseci, kod strabizma, i od treće do pете godine, kod pojave dioptrije, problemi se mogu rešiti u velikom broju slučajeva, odnosno dete će imati odnegovanoj funkciju vida, bez ikakvih kasnijih smetnji u školovanju i životu. Ukoliko se to propusti, što se u našem okruženju najčešće i događa, imaćeće gore opisane dramatične situacije, kada se roditelj tek u školskom dobu deteta suočava sa slabovidušću koja će dete pratiti ceo život. Jer, u pozniim godinama života, operacija strabizma, ili laserska korekcija dioptrije, ako je u pitanju netretirana slabovidost, neće pomoći u dobijanju bolje vidne oštchine.

KADA SE KOD MALE DECE PRIMENJUJE LASERSKA KOREKCIJA DIOPTRIJE?

Laserska korekcija dioptrije kod dece predškolskog uzrasta nije nova stvar – koristi se gotovo četvrtinu veka, od sredine devedesetih godina XX veka. Kod ovih mališana, laser se radi samo u strogo definisanim situacijama. Kod odraslih mlađih ljudi, laser se koristi u korekciji dioptrije, kada se žele osloboditi svojih kontaktnih sočiva i naočara iz raznih razloga. Kod dece, ona se radi kada se mora, zato što će u protivnom slabovidost ostati za ceo život. To su situacije kada detetu naočare ne mogu pomoći, a kontaktne sočive ne može da koristi, zbog uzrasta!

PROBLEM: Velika razlika u dioptriji, na oba oka.

POGREŠNO: NAOČARE.

Najčešće će oko sa velikom dioptrijom imati u naočarima manju dioptriju, da bi se izjednačilo sa drugim okom, zbog čega se primenjuje zatvaranje boljeg oka. To nema puno smisla zato što će nekorigovano, slabije oko, i dalje videti mutno, i dete će se opirati flasterima.

Ovo je česta greška koja se događa u našem okruženju zbog koje se dete unapred osuđuje na slabovidost. Time se problem delimično koriguje, ali ne rešava.

ISPRAVNO: LASERSKA KOREKCIJA

Laserskom korekcijom dioptrija će se potpuno iskorigovati, i nakon toga se pristupa zatvaranju boljeg oka na nekoliko sati dnevno, obično kada se dete najviše igra. Nakon pune korekcije biće primetno da se dete neće opirati zatvaranju drugog oka, pa će i efekat ispravljanja slabovidosti biti sve bolji.

PROBLEM: Astigmatizam

U nekim situacijama, kada nije visoka vrednost, naočare zaista mogu pomoći. U višim vrednostima, pogotovo kada postoji razlike na oba oka, naočare su **ZABLUDA**.

Nekorigovan astigmatizam ima visok potencijal za slabovidost. To se naziva ambliogena mana. **ISPRAVAN** način rešavanja je laserska korekcija, jer posle nje dete neće imati iskrivljenu sliku kao kada se problem rešava sa naočarima.

PROBLEM: Akomodativni strabizam

Akomodativni strabizam je skretanje očiju usled prejake akomodacije, najčešće zbog visoke dioptrije u plusu.

Može se ispraviti naočarima, naročito kada je slična dioptrija na oba oka. Oči su u pravilnom položaju dok dete ima

Prof. dr Rudolf Autrata, stručnjak svetske reputacije, na čelu tima za dečju oftalmologiju u "Svetom Vidu"

korekciju. Kada skine naočare – skreću. Problem nastaje kod školaraca, naročito na časovima fizičkog, jer deca ne mogu da urade neke vežbe, posebno one na spravama.

POGREŠNO: OPERACIJA STRABIZMA

ISPRAVNO: LASERSKA KOREKCIJA DIOPTRIJE.

Njome se otklanja uzrok prejake akomodacije i skretanja očiju, i postiže pravilan položaj oka, bez operacije strabizma. U slučajevima parcijalno akomodativnog strabizma, radi se laserska korekcija dioptrije, a nekoliko meseci nakon toga (3-6) manja dokorekcija operacijom strabizma, ukoliko ima potrebe.

PROBLEM: Oftalmološki pregled dece sa posebnim potrebama

Često opterećenje za roditelje dece sa posebnim potrebama prestavlja dodatno oštećenje vida. Smanjena saradnja ove dece, posledica je, ne samo centralnih oštećenja koja se ne mogu popraviti, već i problema sa vidom, koji se, srećom, mogu popraviti. Popravljanje vidne funkcije i te kako daje pozitivan uticaj na ostvarivanje boljeg odgovora na celokupni tretman psihomotornih aktivnosti ove dece.

POGREŠNO: Dat provizorno naočare, uz objašnjenje da će dete biti stalno zavisno od druge osobe i da neće imati potrebu za boljim vidom.

PRAVILNO: Otežana saradnja u ostvarivanju oftalmološkog pregleda prevazilazi se preduzimanjem pregleda u opštoj anesteziji. Tako se jasno može videti šta je razlog oštećenja vida i šta se može ispraviti: katarakta, ablacija mrežnjače, visoka kratkovidost, strabizam... Laserska korekcija vida olakšava fizikalni tretman jer dete ima bolji vid i bolji vizuelni kontakt sa terapeutom. Ova deca postaju mnogo sigurnija i pokazuju brži napredak u motorici.

U ČEMU JE, ONDA, PROBLEM?

Dok se u svetu pedijatrijski centri odavno bave ovom problematikom, u našem okruženju to nije slučaj, što rezultira velikim brojem dece koja ne dobiju lečenje u pravo vreme. Svetska praksa je da oftalmolozi koji se ne bave ovom patologijom upućuju ovu decu u centre koji se bave specijalizovanom dečjom problematikom. Kod nas, nažalost, ne postoji svest o tome, pa se roditelji najčešće zastrašuju i odlažu sa rešavanjem problema. Međutim, ono što je propušteno da se uradi kada je dete imalo tri, četiri godine, teško je nadoknaditi kada uđe u punoletstvo. Kod visoke dioptrije na jednom oku koja nije adekvatno korigovana u ranim godinama, laser ne može da popravi vidnu oštrinu. Ono što mnogi ne shvataju jeste da je korekcija dioptrije jedna stvar, a oštrina vida koja proizilazi iz te korigovane dioptrije nešto drugo. Naš zadatak je da popravimo tu oštrinu vida, bilo čime: naočarima, kontaktnim sočivom ili laserom. U nekim situacijama, kada je greška takva da se ne može popraviti naočarima, laser je rešenje.

SAVET RODITELJIMA

- Pažljivo pratite da li vaše dete reaguje na svetlost, da li prati pogledom vaše pokrete, kako hvata igračke, kako se kreće.
- Ukoliko vam se učini da detetu oko skreće, obavezno odvedite dete oftalmologu. Skretanje oka nije prirodno, pa ne čekajte da se sa godinama to samo od sebe ispravi.
- Reagujte ako primetite da se dete previše približava televizoru ili krivi glavu kada vas fiksira pogledom.
- Potražite lekarsku pomoć ako primetite belu zenicu i ako detetu smeta svetlost.

Dakle, kod dece, nije cilj laserske korekcije – nulta dioptrija, već izoštravanje vida, koji će se možda kasnije još više popraviti dodatnom malom dokorekcijom naočarima. Svakako da će naočare biti prijatnije sa dioptrijom jedan, umesto na primer, sedam!

Domaća oftalmologija kod nas ne poznaje i ne bavi se laserskim korekcijama kod dece predškolskog uzrasta. Najčešće se kod takve dece pregled radi površno, uz objašnjenje da je takvo dete predodređeno da živi sa tim problemom, čime se i roditelji dovode u zabludu i gube vreme pokušavajući da problem reše neadekvatnim metodama.

“SVETI VID” SVETSKA REFERENTNA USTANOVA ZA DEČJU OFTALMOLOGIJU

Refraktivna hirurgija u dečjem uzrastu je supspecijalistička oblast pedijatrijske oftalmologije, koju u svetu rade samo referentni centri. Jedan od njih je i Bolnica „Sveti Vid”, sa timom za dečju oftalmologiju, na čelu sa prof. dr Rudolfom Autratom, koji se među prvima u svetu počeo baviti ovom problematikom i ima ogromno iskustvo, sa velikim brojem objavljenih publikacija i najvećim stručnim priznanjima u oblasti dečje oftalmologije.

Na taj način „Sveti Vid“ popunjava praznine koje postoje u domaćoj oftalmologiji. U tom cilju, razvili smo vrhunsku hirurgiju katarakte, glaukoma, vitreoretinalnu i makularnu hirurgiju i laserske korekcije.

Ponosni smo što smo dali doprinos uvođenju najsavremenije dečje oftalmologije i omogućili generacijama mališana da postanu uspešni i srećni ljudi.

BEOGRAD, Dobračina 27

(+381 11) 328 3737

(+381 69) 328 3737

E-mail: hospital@svetivid.com

www.svetivid.com